

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Lęborku

wersja skrócona

WPROWADZENIE

Zasady i procedury wskazane w wersji skróconej przyporządkowane do czterech standardów (Standard I. POLITYKA, Standard II. PERSONEL, Standard III. PROCEDURY, Standard IV. MONITORING) pełnią rolę informacyjną, tzn. do kogo może zgłosić się małoletni po pomoc w sytuacji stosowania wobec niego przemocy domowej czy rówieśniczej.

Dokument szczegółowo określa sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego (każda osoba do ukończenia 18 roku życia), tj.: przemocy rówieśniczej, przemocy domowej, niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich, cyberprzemocy.

Zasady, czyli przyjęte w poradni normy postępowania pracowników i małoletnich, dotyczące w szczególności:

- bezpiecznych relacji pracowników szkoły z małoletnimi;
- bezpiecznych relacji między małoletnimi;
- korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu;
- ochrony małoletnich przed zagrożeniami z sieci.

Informacje zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie przebiegu diagnozy/terapii/zajęć/warsztatów prowadzonych przez pracowników poradni zarówno na terenie poradni jak i innych placówek oświatowych (tj. szkół, przedszkoli).

NAJWAŻNIEJSZE PRAWA DZIECKA

OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ I WYKORZYSTYWANIEM

Prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem

- Macie prawo do życia bez wyzyskiwania i wykorzystywania, nikt nie może was siłą zmuszać do zrobienia niczego, a zwłaszcza czegoś złego. Nikt też nie może zmuszać Was do pracy ponad siły ani wykorzystywać zarobkowo w inny sposób.
- Macie prawo do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem. Nikt nie ma prawa Was bić, prześladować i wykorzystywać w celach seksualnych. Macie prawo do ochrony przed wszystkimi formami wykorzystywania seksualnego. Nikt nie ma prawa dotykać Was w sposób, którego sobie nie życycie i nakłaniać lub zmuszać Was do kontaktów seksualnych.
- Nikt nie ma prawa angażować Was w produkcję narkotyków i handel nimi ani zmuszać czy namawiać do ich zażywania. Policja, nauczyciele i inne służby mają za zadanie chronić Was przed dostępem do nich.

Przykłady:

- Nie możecie więc zmuszać koleżanki w jakikolwiek sposób, aby dała wam odpisać zadanie domowe.
- Nie możecie zmuszać kolegi do wagarów, zapalenia papierosa, wypicia alkoholu lub zażycia narkotyku.
- Nie możecie nikogo uderzyć ani wyśmiewać się z jego wyglądu czy zachowania. A czy rodzice mają prawo nałożyć na Was obowiązki domowe, np. zrobienie zakupów, wynoszenie śmieci, sprzątanie swojego pokoju? Tak, ponieważ rodzice wychowują Was wg pewnych zasad. Uczą porządku, przydzielają różne zadania do wykonania. Uczą Was w ten sposób odpowiedzialności. To przejaw troski o Wasze przyszłe życie.
- Macie prawo do życia bez przemocy i poniżania. Nikt nie może Was bić ani znęcać się nad Wami w inny sposób. Macie też prawo do szukania wszelkiej pomocy, zawsze, gdy jesteście krzywdzeni.

Komentarz:

Nikt (kolega, koleżanka lub dorosły) nie ma prawa Was uderzyć, wyzywać lub poniżyć w jakikolwiek inny sposób. Nikt nie ma też prawa wyśmiewać się z czyjegoś wyglądu czy zachowania. Prawo do ochrony przed przemocą oznacza, że bicie i poniżanie, znęcanie się, okrutne i poniżające traktowanie są niedopuszczalne i karalne.

EDUKACJA I ODPOCZYNEK

Prawo do nauki i informacji

1. Macie prawo do nauki i dostępu do informacji, ale także prawo do czasu wolnego – wypoczynku zabawy czy korzystania z zajęć rekreacyjnych.

2. Wasze prawo do nauki polega na tym, że jesteście uprawnieni do korzystania z bezpłatnej edukacji, bo państwo gwarantuje każdemu z Was bezpłatny dostęp do szkoły.

3. Możecie również wybrać szkołę prywatną lub społeczną, która jest płatna. W Polsce realizacja obowiązku szkolnego i obowiązku nauki jest do 18 roku życia. Prawo do nauki daje Wam możliwość dokonania określonego wyboru.

4. Edukacja powinna rozwijać Wasze zdolności i umiejętności. Powinna także uczyć tolerancji i szacunku dla praw człowieka, rodziców oraz kultury i kraju, z którego pochodzicie.

5. Poprzez odpowiednią edukację powinniście uczyć się także jak chronić środowisko naturalne.

6. Macie prawo uczyć się i zdobywać informacje, czytając gazety, książki, oglądając telewizję i korzystając z Internetu. Jednak nauczyciele i rodzice powinni dbać o Wasze bezpieczeństwo.

7. Prawo do odpoczynku i wolnego czasu

Chodzi o to, abyście na przykład w szkole mieli przerwy, ferie i wakacje oraz żeby zajęcia nie trwały cały dzień.

Przykłady:

- Czy koleżanka która zaprosiła na swoje urodziny tylko część Waszej klasy, naruszyła takim zachowaniem czyjeś prawo?

Komentarz:

Nie, bo ma ona prawo organizować sobie czas wolny i spotykać się z kim chce.

PRAWO DO WYCHOWANIA W RODZINIE

1. Macie prawo do wychowania w rodzinie, a rodzice zawsze powinni kierować się Waszym dobrem.

2. Nawet, gdy rodzice nie są razem i mieszkają osobno, macie prawo do kontaktu z każdym z nich, chyba że to byłoby dla Was szkodliwe.

3. Macie też prawo mieszkać ze swoimi rodzicami, chyba że nie byłoby to dla Was dobre, np. jesteście krzywdzeni.

4. Prawo do prywatności. Nikt nie może w sposób arbitralny i bezprawny ingerować w sferę życia prywatnego, rodzinnego lub domowego dziecka czy w jego korespondencję.

5. Nikt nie ma prawa poniżać i ośmieszać dziecka ani wtrącać się do jego osobistych spraw, czytać listów, maili, smsów czy pamiętników – chyba że w uzasadnionych sytuacjach sąd zdecydował inaczej.

6. Macie prawo do tajemnicy korespondencji, prywatności i swobody wypowiedzi.

7. Prawo do prywatności oznacza, że możecie dysponować własnymi rzeczami, nikomu nie wolno bez powodów wkraczać w Wasze sprawy osobiste i rodzinne.

8. Prawa dzieci podlegają pewnym ograniczeniom, ale tylko w sytuacji, gdy chodzi o Wasze dobro i bezpieczeństwo.

Przykład:

Podczas zabawy, zabieracie telefon swojemu koledze i czytacie jego smsy. Czy uważacie to za zabawny żart czy naruszenie jego prawa?

Komentarz:

Oczywiście naruszyliście tu prawo Waszego kolegi do prywatności, bo nikt nie ma prawa do ingerencji w waszą prywatność, chyba że robi to ze względu na wasze dobro. Artykuł 16 Konwencji o Prawach Dziecka wskazuje: Nikt nie ma prawa do ingerencji w Twoją prywatność, chyba że robi to ze względu na dobro Twoje lub Twoich bliskich.

9. Prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka Prawo do wyrażania własnych poglądów oznacza, że w ważnych dotyczących Was sprawach możecie wygłaszać swoje zdanie, opinie, własną wolę.

Komentarz:

Prawo to oznacza też, że nie możecie się z nikogo wyśmiewać, szydzić z jego wyglądu, zachowania, itp. Jeśli to zrobicie, naruszyacie prawo kolegi/koleżanki do ochrony przed poniżaniem i dyskryminacją. Artykuł 12 Konwencji o Prawach Dziecka stanowi, że macie prawo wypowiadać swoje zdanie w sprawach, które Was dotyczą, a dorośli powinni Was wysłuchać i wziąć je pod uwagę. Nawet w postępowaniu przed sądem.

10. Prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania. Swoboda wyrażania wyznawanej religii lub przekonań może podlegać tylko takim ograniczeniom, które są przewidziane prawem i są konieczne do ochrony bezpieczeństwa narodowego i porządku publicznego, zdrowia lub moralności społecznej bądź podstawowych praw i wolności innych osób. W realizacji tego prawa ochrona praw dziecka oraz praw rodziców wzajemnie się przenikają. Oznacza to, że macie przyznane prawo do wolności sumienia i wyznania, jednak możecie z niego korzystać pod władzą rodzicielską. Oznacza to, że rodzice mogą Was wychowywać zgodnie ze swoimi przekonaniami w sprawach religii.

Przykład:

Uczniowie niepełnoletni nie mogą sami decydować o udziale w lekcjach religii. Prawo do decydowania o wychowaniu religijnym dzieci Konstytucja i Kodeks rodzinny i opiekuńczy daje rodzicom. Religia i etyka nie są dla ucznia przedmiotami obowiązkowymi, udział w nich jest dobrowolny. Uczeń może uczestniczyć w zajęciach z religii, z etyki, z obu przedmiotów, może też nie wybrać żadnego z nich.

11. Prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa Gdy znajdujecie się w sytuacji, gdy zostaliście pozbawieni czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie możecie pozostawać w tym środowisku, państwo musi zapewnić

Wam opiekę, m.in.: umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcję lub – gdy jest to niezbędne – umieszczenie w odpowiedniej instytucji powołanej do opieki nad dziećmi.

12. Prawo do zachowania godności, szczególnie dziecka z niepełnosprawnością. Każde dziecko, powinno mieć zapewnioną pełnię normalnego życia w warunkach gwarantujących mu godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności oraz ułatwiających aktywne uczestnictwo dziecka w życiu społeczeństwa. Przysługuje Wam zatem prawo do pełnego dostępu do dóbr i usług oraz wszechstronnej rehabilitacji, prawo do nauki, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i innych gwarancji i zabezpieczeń społecznych.

13. Prawo do ochrony zdrowia i opieki medycznej Oznacza to, że macie prawo do jak najwyższego poziomu zdrowia i udogodnień przy leczeniu chorób oraz profilaktyki i rehabilitacji zdrowotnej oraz nie możecie zostać pozbawieni dostępu do tego rodzaju opieki zdrowotnej.

14. Prawo do otrzymywania pomocy i wsparcia od państwa. Jeśli Ty i Twoja rodzina jesteście w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. Państwo powinno wspierać rodziny, których nie stać na zapewnienie dzieciom odpowiedniego poziomu życia.

15. Prawo do ochrony przed konfliktem zbrojnym. Jeśli nie ukończyliście 15 lat, nie możecie być rekrutowani do wojska i brać bezpośredniego udziału w konflikcie zbrojnym.

16. Prawo do ochrony w procesie karnym. Jeżeli złamaliście prawo, nie powinniście przebywać w więzieniu z dorosłymi. Macie prawo utrzymywać kontakt ze swoją rodziną oraz prawo do pomocy prawnej lub innej np. psychologa. Macie prawo zgłaszać sytuacje, w których jesteście źle traktowani. Jeśli złamiecie prawo, powinniście uzyskać pomoc prawną i być właściwie traktowani przez system sprawiedliwości.

ZNAJOMOŚĆ SWOICH PRAW I PRAWO POWOŁYWANIA SIĘ NA NIE

1. Wszystkie dzieci mają takie same prawa. Nie ma gorszych ani lepszych dzieci – każde dziecko takie same prawa jak wszyscy.

2. Wszystkie dzieci są równe wobec prawa i nikogo nie można dyskryminować bez względu na to kim jest, gdzie mieszka, czym zajmują się jego rodzice, jakim mówi językiem, jaką wyznaje religię, jakiej jest płci, czy jest w pełni sprawny, czy też nie, czy jest bogaty, czy biedny.

Komentarz:

- Macie prawo do tego, aby każdy Wasze prawa szanował, ale również Wy macie obowiązek szanować prawa innych.
- Macie prawo do bycia takimi, jakimi jesteście, nawet gdy różnicie się od innych.
- Wasze prawa w żaden sposób nie powinny jednak ograniczać praw innych osób.
- Macie prawo znać swoje prawa!
- Państwo powinno zadbać, aby prawa dziecka zawarte w Konwencji Praw Dziecka były znane zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych.
- O prawach dziecka uczycie się np. w szkole.

1. Postępowanie małoletniego w przypadku doświadczania przemocy

Jeśli ktoś stosuje poniżej wymienione formy przemocy:

a) Przemoc emocjonalną (psychiczną)

Rodzic dziecka, opiekun lub inna dorosła mieszkająca z dzieckiem w domu wyzywa, obraża lub poniża dziecko i/lub zachowuje się w sposób, który sprawia, że dziecko boi się, że może zostać fizycznie skrzywdzone.

b) Przemoc fizyczna

Rodzic, opiekun lub inna dorosła osoba mieszkająca z dzieckiem w domu popycha je, szarpie, bije, kopie, rzuca czymś w dziecko na tyle mocno, że pozostawia to ślady lub powoduje obrażenia.

c) Zaniedbanie

Nikt w rodzinie dziecka nie sprawia, by czuło się ważne, wyjątkowe i kochane, nie troszczy się o nie ani go nie wspiera. Rodzic/opiekun dziecka nie opiekuje się dzieckiem, nie interesuje jego zdrowiem, odżywianiem, warunkami bytowymi.

d) Przemoc seksualna

Dorosły, krewny, przyjaciel rodziny lub osoba nieznajoma angażuje dziecko w aktywność seksualną, bez kontaktu fizycznego lub z kontaktem fizycznym, takim jak dotykanie, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy w sposób seksualny czy stosunek seksualny.

e) Przemoc rówieśnicza

Dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników w szkole, sąsiedztwie lub ze strony rodzeństwa, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych.

Udaj się po pomoc, abyś nie był sam:

- z uczuciem wstydu;
- z uczuciem lęku o przyszłość własną i członków rodziny;
- z chęcią chronienia sprawcy/sprawczyni, jeśli jest to członek rodziny;
- z miłością do sprawcy/sprawczyni, jeśli jest nim osoba bliska lub ważna dla dziecka;
- ze strachem, że sprawca/sprawczyni zrealizuje swoje groźby, jeśli zaczniesz mówić;
- z brakiem zaufania do dorosłych: sądzisz, że nikt Ci nie uwierzy i zostaniesz zignorowany/a;
- z brakiem wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji;
- z brakiem odpowiedniego słownictwa, aby opowiedzieć o tym, co się zdarzyło;
- z poczuciem zdrady wobec swoich bliskich lub innej ważnej grupy, do której przynależysz;
- z poczuciem winy (możesz uważać, że to Ty sprowokowałeś/aś sytuację), że to Ty zniszczysz

rodzinę);

- ze strachem przed skutkami bezpośrednimi związanymi z konkretną sytuacją rodziny: że ktoś oddzieli Ciebie od rodziców, rodzeństwa, wyśle do internatu, deportuje, wsadzi kogoś do więzienia itd.

Jeśli ktoś w Internecie propaguje materiały szkodliwe:

Udaj się po pomoc, abyś nie był sam:

- jeżeli staniesz się **ofiara cyberprzemocy** (wyśmiewania, poniżania przy użyciu technologii cyfrowych, obraźliwych komentarzy, rozpowszechniania wizerunku, manipulowania zdjęciami itp.);
- jeżeli nawiążesz niebezpieczny kontakt w Internecie, w wyniku czego może dojść do zagrożenia **Twojego** życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Gdzie można zwrócić się, gdy Wasze prawa są łamane?

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego czy dyrektora szkoły, zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w Standardach Ochrony Małoletnich. Możecie też zadzwonić pod numer 112 oraz skontaktować się z instytucjami niosącymi pomoc dzieciom.

Oto jedne z nich:

116 111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży.

800 12 12 12 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka.

800 199 990 - Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki.

116 123 - Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”

2. Zasady postępowania w celu ochrony małoletniego przed krzywdzeniem

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi

a) Bezpieczne relacje między małoletnimi:

- Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.
- Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc, co godziłoby w poczucie godności osobistej.
- Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
- W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych.
- Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.
- Małoletni uczestniczący w spotkaniach na terenie poradni powinni zapoznać się z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa – co umożliwi im adekwatne reagowanie w sytuacji łamania zasad bezpieczeństwa.
- Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom przemocy oraz informowania pracowników poradni o takich sytuacjach.
- Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w poradni pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

b) Niedozwolone zachowania małoletnich w poradni (m.in.: podczas trwania diagnozy/ terapii/ porady):

- Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:
  - agresji i przemocy fizycznej w różnych formach (np.: bicie/ uderzenie/ popychanie/ kopanie/opluwanie); wymuszenia; napastowanie seksualne;
  - agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.: obelgi, wyzwiska; wyśmiewanie, drwienie, szydzenie; groźby; obraźliwe SMS-y i MMS-y; telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające.
- Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w poradni, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie poradni.
- Nieuzasadnione, bez zgody prowadzącego opuszczenie sali.
- Wyjście bez zezwolenia poza teren poradni.
- Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w poradni.
- Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
- Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności poradni.
- Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

a) Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu:

- Małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej poradni.
- Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
- Rozwiązania organizacyjne na poziomie poradni bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
- Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie poradni jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
- W poradni zatrudniony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci. Do jego obowiązków należą: zabezpieczenie sieci Internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania; sprawdzanie, czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści.
- Pracownicy posiadają indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z komputera na terenie poradni. Pracownicy zachowują login i hasło w tajemnicy.
- Użytkownikowi komputera zabrania się: instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie, usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu.

b) Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych:

- Małoletni przynoszą do poradni telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
- Za sposób korzystania z własnych urządzeń elektronicznych na terenie poradni odpowiada rodzic/opiekun małoletniego.
- Poradnia nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małoletnich.
- Małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas diagnozy, zajęć, treningów, warsztatów prowadzonych na terenie poradni.
- Małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem diagnozy. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla małoletniego, jak i pozostałych osób.
- Jeśli małoletni czeka na ważną informację (połączenie, SMS) ma obowiązek poinformować o tym fakcie, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
- Na terenie poradni zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych. Powyższe nie dotyczy wydarzeń odbywających się w poradni, na rejestrację których udzielono zgody.

c) Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie poradni:

- W przypadku naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na

terenie poradni, pracownik bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów małoletniego i wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala plan dalszego postępowania.

d) Zasady ochrony wizerunku małoletniego:

- Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.
- Upublicznianie wizerunku małoletniego do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).
- Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
- Zgody, o których mowa powyżej są wyrażane w formie pisemnej.
- Rodzice małoletniego/opiekunowie lub małoletni powyżej 16 roku życia wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku, określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia.
- Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, zgodnie z art. 5 RODO.
- Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
- Pracownikowi poradni nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody jego opiekuna.
- Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
- W przypadku utrwalania wizerunku małoletniego na zajęciach „otwartych”, „pokazowych” wymagana jest zgoda w formie pisemnej.

e) Zasady ochrony danych osobowych małoletnich:

- W poradni wdrożono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, małoletnich, rodziców/opiekunów) oraz powołano Inspektora ochrony danych.
- Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, ograniczenia celu przetwarzania danych, minimalizacji danych, prawidłowości danych, ograniczenia przechowania danych, integralności i poufności danych, rozliczalności.
- Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich i ich rodziców/opiekunów prawnych posiadają upoważnienie do przetwarzania ich danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO.
- Na potrzeby przetwarzania w formach zdalnych (przekazywanie danych osobowych do OKE, SIO, organów upoważnionych do przetwarzania danych osobowych małoletnich) opracowano zasady ich przetwarzania .Każdy pracownik posiadający dostęp do danych

osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązanie do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej.

- Rodzice/prawni opiekunowie małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych poprzez klauzule informacyjne.
- Dyrektor poradni wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
- Dane osobowe małoletnich zarejestrowane w formie pisemnej (teczka dziecka oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich jest chroniona w zamkniętych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, gabinety specjalistów).
- W poradni wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
- Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

PODSUMOWANIE

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 01 sierpnia 2024r. Zarządzeniem Nr 26/2023/2024r. Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lęborku z dnia 31.07.2024r.
2. Każdy pracownik pisemnie potwierdza zapoznanie się z Standardami ochrony małoletnich (wersja skrócona) – Oświadczenie personelu o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich (Załącznik nr 3 do Standardów ochrony małoletnich).
3. Ogłoszenie dokumentu następuje w sposób dostępny dla klientów oraz pracowników Poradni, w szczególności poprzez umieszczenie w dokumentacji Poradni (wersja papierowa) oraz na stronie [www. http://www.poradniapp.lebork.pl/](http://www.poradniapp.lebork.pl/)